

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Bodiná na roky 2023 - 2030

OBSAH

ÚVOD

1. ZÁKLADNÁ GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIÓNU	5
2. DEMOGRAFIA, TRH PRÁCE	8
3. KRAJINA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	12
4. CESTOVNÝ RUCH.....	13
5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ.....	14
6. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	15
7. SWOT ANALÝZA MIKROREGIÓNU STRÁŽOVSKÉ VRCHY	17
8. STANOVENIE FAKTOROV ROZVOJA A KLÚČOVÝCH DISPARÍT.	18
9. STANOVENIE CIEĽOV.....	20
10. STANOVENIE PRIORÍT, OPATRENÍ A AKTIVÍT.....	21

ÚVOD

V zmysle § 5 zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja sa rozvoj obce vykonáva na základe programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce (PHSR) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv obecného zastupiteľstva a obyvateľov o budúcnosti rozvoja obce. Obec v podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných zmien.

Program rozvoja je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši predovšetkým otázky rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj a funkčné využitie plôch), PHSR sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu. Aj keď je strategický plán komplexným dokumentom, jeho cieľom nie je vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie. Podstatou je z množstva problémových okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické. Úsilie a zdroje sústreďuje na niekoľko prioritných cieľov, resp. prioritných oblastí rozvoja, s cieľom dosiahnuť čo najvyššiu efektivitu a súčasne realnosť.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce pozostáva z analyticko-strategickej časti a programovej časti. Podľa § 8 zákona o regionálnom rozvoji obec na všestranný rozvoj svojho územia a zabezpečenie potrieb jeho obyvateľov pri výkone samosprávy vypracúva, schvaľuje a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a zabezpečuje jeho plnenie.

Cieľom predloženého dokumentu je navrhnuť systematickú a funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Bodiná pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho rozvoja, resp. štátnej regionálnej politiky. Stanovuje hlavné smery rozvoja, formuluje strategické ciele a definuje úlohy a prvoradé potreby pre zabezpečenie rozvoja všetkých oblastí.

Ciele a úlohy harmonizuje tak, aby prinášali všestranný rozvoj obce. **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Bodiná na roky 2023 – 2030** je strednodobý plánovací dokument na obdobie 8 rokov. Plánovací

horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať, preto má PHSR charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný a podľa potreby doplňovaný a upravovaný o nové priority, opatrenia a aktivity.

Pôvodná verzia dokumentu bola spracovaná na roky 2007-2013. Po ukončení tohto obdobia bol vykonaný audit dokumentu a rozhodlo sa o jeho aktualizácii.

Výsledkom tejto aktualizácie je zapracovanie najvýznamnejších sociálno-ekonomických zmien uskutočnených v rokoch 2007-2013 do analytickej časti a spracovanie programovej časti, tak aby reagovala na súčasné potreby obce.

Aktualizáciou sa predĺžila platnosť dokumentu na roky 2015-2022.

Aktualizácia PHSR bola schválená uznesením číslo 7/2015 - bod III/d, na zasadnutí poslancov obecného zastupiteľstva dňa 14. decembra 2015.

Následná aktualizácia bola schválená uznesením číslo 5/2022 bod II. e) na zasadnutí poslancov obecného zastupiteľstva dňa 16.12.2022.

Marcela Filová
starostka obce

1. Základná geografická charakteristika mikroregiónu

Názov: Strážovské vrchy
Rozloha: 16 969,05 ha (14 obcí)
Počet obyvateľov: 9846 (1.1.2006)
Hustota osídlenia: 58 obyv./km²

1.1 Zemepisná poloha

Strážovské vrchy sa nachádzajú na rozhraní západného a stredného Slovenska sú chránenou krajinou oblasťou so vzácnou flórou a faunou. Strážovské vrchy sa nachádzajú medzi mestami Trenčín, Dubnica nad Váhom, Ilava a Bojnice.

Územie Mikroregiónu Strážovské vrchy patrí do okresu Považská Bystrica. Stredné Považie parí medzi najfrekventovanejšie komunikačné koridory na Slovensku. Sídelnou osou priestoru je vážska dolina, v ktorej sú koncentrované najväčšie sídla, a tiež prakticky všetky mestá ako sú Nová Dubnica, Ilava, Dubnica nad Váhom a Trenčianske Teplice. Do združenia mikroregiónu Strážovské vrchy patrí 14 obcí, ktoré sa nachádzajú v okrese Považská Bystrica, sú to tieto obce: **Bodiná, Čelkova Lehota, Dolný Lieskov, Domaníža, Ďurd'ové, Horný Lieskov, Malé Lednice, Plevník-Drienové, Počarová, Podskalie, Prečín, Pružina, Sádočné, Slopná.**

1.2 Fyzickogeografická charakteristika

Mikroregión Strážovské vrchy sa nachádzajú v severozápadnej časti Slovenska, v dvoch krajoch - Trenčianskom a Žilinskom. Najvyšší vrchol v Strážovských vrchoch je Strážov 1213 m n.m. Strážovské vrchy tvoria niekoľko veľmi odlišných čiastkových štruktúr. Podstatnú časť pohoria tvoria príkrovovo-vrásové mezozoické komplexy s veľmi menlivou odolnosťou hornín.

Riešené územie mikroregiónu Strážovské vrchy je súčasťou chránenej krajinskej oblasti Strážovské vrchy vyhlásenej od roku 1989. Celková plocha Strážovských vrchov predstavuje 30 979 ha. Podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenska riešené územie mikroregiónu Strážovské vrchy, patrí do provincie Západných Karpát, subprovincie Vnútorých Karpát, oblasti Žilinská Kotlina, podcelok Domanízianska kotlina, celok Strážovské vrchy, podcelok Zliechovská hornatina, časť Strážov.

Strážovské vrchy predstavujú jedno z najrozsiahljších jadrových pohorí Západných Karpát s veľmi zložitou geologickou stavbou a bohatstvom povrchových foriem. Strážovské vrchy sa vyznačujú viacerými osobitosťami,

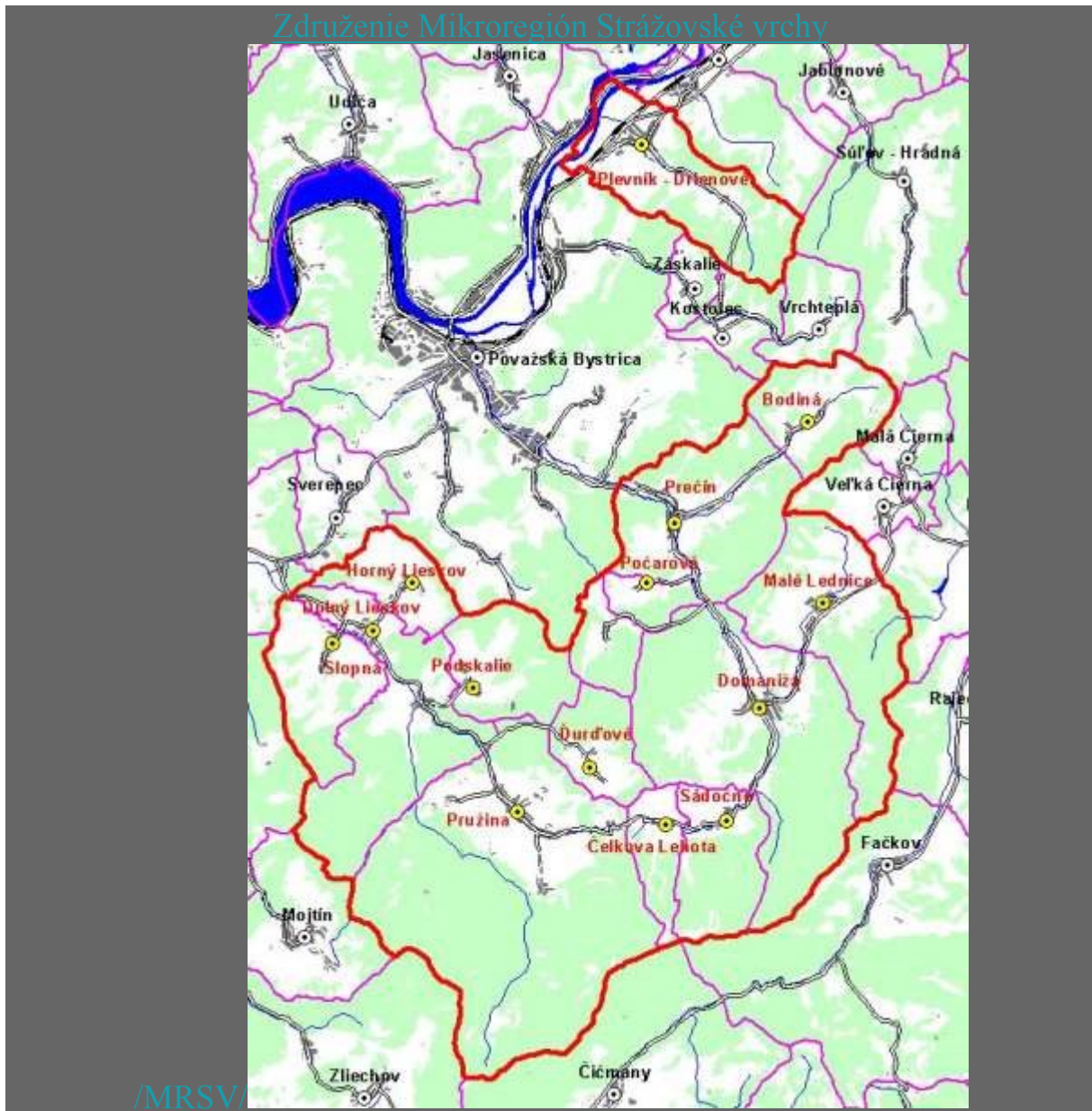
ako napr. zastúpením všetkých subtatranských príkrov a navyše jednotiek pobradlových zón, maninského príkrovu a príbradlového paleogénu, ktorú zväzujú centrálné Karpaty s bradlovým pásmom.

CHKO Stražovské vrchy patrí do oblasti mierne teplej. Mierne teplá, mierne vlhká vrchovinová, priemerná januárová teplota tu dosahuje - 3 - -6,5° a júlová 17 - 18,5 °C. Priemerne sa vyskytuje 30 - 50 letných dní a 120 - 140 mrazivých dní. Ročný úhrn zrážok sa pohybuje priemerne od 700 - 850 mm. Snehová pokrývka trvá priemerne 60 - 80 dní a dosahuje maximum 25 - 40 cm.

V chránenej oblasti sa nachádzajú jednotlivé pevné horniny a nespevnené zloženyiny.

Pohyb podzemných vôd je v riešenom území najvhodnejším prostredím mezozoika, /trias, jura/ s prevahou príkrových vápencov a dolomitov. Toto geologické podložie sa vyznačuje veľmi dobrou puklinovo-krasovou priepustnosťou, čo podmienilo vznik početných prameňov s veľkou výdatnosťou: v k.ú. Domaníža, Pružina a Trstie. Hlavným tokom územia je rieka Váh.

Riečnu sieť územia tvoria ľavostranné prítoky hlavného toku. Z nich najvýznamnejšie sú Domanížanka, Pružinka. Ostatné toky v riešenom území môžeme charakterizovať ako toky s neupraveným režimom odtokových pomerov.

1.3 Charakteristika socio-ekonomickej a hospodárskej základne

Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov z 26. mája 2011 hovoria o tom, že prevažná časť obyvateľov je ekonomicky aktívna. Pracovné príležitosti nachádzajú obyvatelia obcí Bodiná, Čelkova Lehota, Dolný Lieskov, Domaníža, Ďurďové, Horný Lieskov, Malé Lednice, Plevník-Drienové, Počarová, Podskalie, Prečín, Pruzina, Sádocné a Slopná v obciach ale aj v najbližšom okresnom meste

Považská Bystrica a v krajských mestách Trenčín a Žilina vzdialených niekoľko kilometrov.

Z hľadiska poľnohospodárstva majú významné zastúpenie samostatne hospodáriaci roľníci. Väčšina poľnohospodárskej pôdy je obhospodarovaná. Klimatické podmienky v riešenom území predurčujú, že v rastlinnej výrobe prevláda pestovanie obilovín a živočíšna výroba je zameraná prevažne na chov ošípaných.

Priemyselnú výrobu v mikroregióne reprezentujú okrem iného: krajčírka výroba, spracovanie dreva, chemická výroba a stavebná výroba – všetko podnikateľské činnosti z dlhodobého hľadiska charakteristické pre danú lokalitu. Drobná priemyselná výroba a podnikatelia sídlia v mikroregióne Strážovské vrchy zaisťujú potreby obyvateľov obce.

Terciárny sektor je v obciach zastúpený prevažne telovýchovnými jednotami, dobrovoľnými hasičskými zväzmi a zväzmi zdravotne postihnutých.

II. ANALYTICKÁ ČASŤ

2. Demografia, trh práce

2.1 Obec Bodiná

Sídelná štruktúra, obyvateľstvo

Počet obyvateľov podľa ŠÚ SR Trenčín z roku 2021 bolo 491, z toho sa narodili 6 občanov, 9 zomreli, 13 občanov sa prisťahovalo, 11 sa z obce vystťahovalo. Zo štatistiky Štatistického úradu v Trenčíne vyplýva, že celkový úbytok obyvateľstva sa znížil o jedného občana.

Vývoj počtu obyvateľstva prirodzenou výmenou a migráciou v r. 2021

Obec	Stav obyv. k 1.1.2021	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok/ úbytok	Prisťahovali	Vystťahovali	Prírastok/ úbytok sťahovaním
Bodiná	491	6	9	-1	13	11	2

Zdroj: Štatistický úrad SR Trenčín

V obci Bodiná sa nachádza 491 obyvateľov z čoho na začiatku roku 2021 tvorilo 255 mužov, 236 žien. Ku koncu roku 2021 počet sa počet obyvateľov zmenil o jedného občana. Stav ku koncu roka predstavoval 490 obyvateľov z toho tvorilo 255 mužov a 235 žien.

Počet obyvateľov podľa pohlavia a územia za rok 2021

Obec	Stav na začiatku obdobia			Stredný (priemerný) stav			Stav ku koncu obdobia		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	Ženy
Bodiná	491	255	236	491	255	236	490	255	235

Zdroj: Štatistický úrad SR Trenčín

Vzdelanie obyvateľstva

Vzdelanie obyvateľov v obci Bodiná je v porovnaní s okolitými obcami priemerná. Menej priaznivá je v oblasti vysokoškolského a stredoškolského vzdelania. Naopak, vyššie zastúpenie má základné vzdelanie, alebo vzdelanie učňovské bez maturity. Získané údaje zo ŠÚ SR Trenčín o vzdelanostnej úrovni obyvateľstva nám poukazujú na ekonomicky podiel aktívnych obyvateľov z trvalo bývajúceho obyvateľstva v obci Bodiná. Zmena vo vekovej štruktúre obyvateľstva – zvyšovanie počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a vo veku predproduktívnom sa prejavila hlavne na vzdelanostnej úrovni obyvateľstva obce.

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce podľa najvyššieho ukončeného vzdelania k 31.12. 2021

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné			66
Učňovské (bez maturity)			137
Bez vzdelania (0-14 rokov)			42
Úplné stredné odborné (s maturitou)			147

Vyššie odborné vzdelanie			18
Vysokoškolské			74
Bez školského vzdelania (15+rokov)			1
Vysokoškolské bakalárske	0	1	1

Zamestnanosť a nezamestnanosť

Z hľadiska zamestnanosti v obci Bodiná sa analýza opiera o porovnanie vývoja priemerného evidenčného počtu zamestnancov v okolitých podnikoch, ale najmä v najbližšom okresnom meste Považská Bystrica. Nezamestnanosť je tiež jedným zo sprievodných javov trhovej ekonomiky a stále viac nadobúda na význame a začína byť veľkým ekonomickým i sociálnym problémom obce Bodiná. Zmeny ktoré sa uskutočňujú v slovenskej ekonomike v posledných rokoch sa prejavujú v poľnohospodárstve, priemysle, potravinárstve a tiež aj v rozvoji služieb. Podľa údajov získaných zo ŠÚ SR Trenčín, najviac obyvateľov obce Bodiná pracuje v priemyselnom odvetví a najmenej obyvateľov v domácnosti s personálom. Najviac obyvateľov dochádza za prácou zameranou na priemyselnú výrobu a najmenej obyvateľov obce dochádza za prácou zameranou na ťažbu nerastných surovín, výrobu a rozvod elektriny, plynu, vody a iné.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce podľa odvetvia hospodárstva k 31.

12. 2014

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	Spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	9	7	16	12
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	3	11	14	10
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	3	1	4	2
Priemyselná výroba	58	47	105	91
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	3	0	3	2
Stavebníctvo	11	3	14	12
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	8	7	15	9
Hotely a reštaurácie	10	7	17	9
Doprava, skladovanie a spoje	23	12	35	34
Peňažníctvo a poisťovníctvo	0	6	6	5
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	1	4	5	5

Verejná správa a obrana, povinné sociálne				
Zabezpečenie	4	12	16	9
Školstvo	2	3	5	5
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	2	14	16	16
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	4	5	9	6
Súkromné domácnosti s domácim personálom	1	0	1	0
Exteritoriálne organizácie a združenia	2	0	2	1
EA bez udania odvetví	16	11	27	15
Spolu	160	150	310	243

Zdroj: Štatistický úrad SR Trenčín

3. Krajina a životné prostredie

3.1 Ovzdušie

Stav a znečistenie ovzdušia v obci **Bodiná** sa stáva vzhľadom na svoj negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva, flóru (najmä lesné ekosystémy), faunu, kvalitu vody a pôdy aktuálnym problémom.

V obci Bodiná je ovzdušie obce možno považovať za oblasť so slabým znečistením. Na zhoršovaní kvality ovzdušia katastrálneho územia obce sa podieľa predovšetkým diaľkový prenos škodlivín, doprava a lokálne vykurovanie tuhým palivom.

Obec Bodiná patri do oblasti mierne teplej klimatickej oblasti. Mierne teplá, mierne vlhká vrchovinová, priemerná januárová teplota tu dosahuje - 3 - -6,5°C a júlová 17 - 18,5 °C. Priemerne sa vyskytuje 30 - 50 letných dní a 120 - 140 mrazivých dní. Ročný úhrn zrážok sa pohybuje priemerne od 700 - 850 mm. Snehová pokrývka trvá priemerne 60 - 80 dní a dosahuje maximum 25 - 40 cm.

3.2 Voda

Veľkým prírodným bohatstvom obce **Bodiná**, typicky hornatej oblasti sú pramene kvalitnej, priehľadnej pitnej vody, ktoré sa nachádzajú prevažne v miestnej časti obce, ktorá patrí do 5 chránených krajinných oblastí s 2. stupňom ochrany.

Stredom obce preteká vodný tok – Bodienský potok, ktorý odvádza povrchové vody z príslušného povodia, do ktorého spadá obec.

Vodný zdroj prameň Biela voda sa nachádza pod pásmom lesa, kde sa nenachádzajú zdroje znečistenia.

3.3 Lesy a pôda

Z pôdohospodárstva v obci **Bodiná** prevažuje lesná pôda. Lesy obhospodarujú Lesy SR i napriek tomu, že tieto sú sčasti vo vlastníctve fyzických osôb. Lesné ekosystémy predstavujú jedno z najstabilnejších spoločenstiev v krajine. Čím sú prirodzenejšie (drevinová skladba, krovitý a bylenný podrast), tým je ich ekostabilizačná hodnota vyššia.

Ostatné kultúry tvorí: orná pôda, ovocné sady, trvalé trávnaté porasty, záhrady, zastavané, vodné a ostatné plochy. Aj z týchto dôvodov je potrebné lesy ochraňovať, čistiť, odstraňovať následky škôd, aby sa zachovalo dedičstvo pre ďalšie pokolenie.

3.4 Biota

Obec **Bodiná** svojím katastrálnym územím zasahuje do CHKO Strážovské vrchy, iné chránené krajinné oblasti sa na území nenachádzajú.

4. Cestovný ruch

4.1. Obec Bodiná

Obec Bodiná nie je rekreačným sídlom. Na území sa nenachádzajú materiálo-technické zariadenia cestovného ruchu. Rekreáciu a turistiku poskytuje okolitá príroda, a to hlavne miestnym občanom. Okolie obce je vhodné pre pešiu turistiku a cykloturistiku. Občania sa vo voľnom čase zaoberajú zberom lesných plodín, húb, pešou turistikou, cykloturistikou.

Ubytovacie zariadenia v obci Bodiná: V súčasnosti sa v obci Bodiná nenachádza špecializované ubytovacie zariadenie. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa jedine na súkromí.

5. Občianska vybavenosť

5.1. Obec Bodiná

Školstvo

Materská škola

Materská škola sa v obci Bodiná nenachádza. Obyvatelia využívajú pre svoje deti materskú školu v obci Prečín, kde je aj stravovacie zariadenie.

Základná škola

Základná škola sa v obci Bodiná nenachádza. Žiaci navštevujú Základnú školu I. Prečín a II. stupeň Považská Bystrica a Domaniža. Po školskom vyučovaní navštevujú školský klub detí.

Sociálna starostlivosť

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Obec Bodiná v súčasnosti neposkytuje opatrovateľskú starostlivosť pre obyvateľov v dôchodkovom veku.

Zdravotníctvo

Praktický lekár sa v obci Bodiná nenachádza. Obyvatelia obce dochádzajú za praktickým lekárom pre dospelých do obce Prečín a lekár pre deti a dorast sa nachádza v obci Domaniža vzdialeného 4 km od obce. Najbližšia nemocnica je vzdialená 11 km od obce a nachádza sa v meste Považská Bystrica Záchraná zdravotná služba príde do obce približne za 10 minút.

Obchod a služby

V obci Bodiná sa nachádza jeden obchod s rozličným tovarom a jedno pohostinstvo.

Obec Bodiná nemá poštu najbližšia je v obci Prečín vzdialená 4 km.

Kultúrne zariadenia a športové zariadenia

V obci Bodiná sa nachádza kultúrny dom, ktorý je využívaný na občasnú spoločenskú podujatia ako sú plesy, spoločenské zábavy, rôzne rodinné oslavy, kary, svadby. Kultúrny dom po rekonštrukcii slúži na akcie organizované

obecným úradom. Obec vybuďovala amfiteáter, ktorý je postavený v centre obce na slúži na kultúrne podujatia.

Severne od obce Bodiná v lokalite miestneho názvu Dolina sa nachádza futbalové ihrisko, ktoré slúži futbalovému klubu pod názvom TJ Horec Bodiná. Boli vybudované nové futbalové šatne. V obci sa nachádza Klub Slovenských Turistov s názvom Horec Bodiná. V Bodinej je zriadená základná organizácia Únie žien a Bodiánsky spevokol.

Samospráva a inštitúcie pre občanov

Samosprávu v obci predstavuje obecný úrad. Vzťah samospráva - občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

V súčasnosti má obecné zastupiteľstvo 5 poslancov, 3 komisie v oblasti životného prostredia a územného plánovania, finančnú komisiu a sociálnu komisiu.

V obci Bodiná sa nenachádza matrika.

6. Technická infraštruktúra

6.1. Obec Bodiná

Cestná doprava

Obec Bodiná je napojená prostredníctvom štátnej cesty III/1987 na cestu II. triedy číslo 517-10 komunikácia. Táto cesta tvorí spojnicu medzi cestami I/61 – Trenčín – Považská Bystrica a II/518 Nitrianske Pravno – Rajec – Žilina. Povrchové úpravy niektorých miestnych komunikácií sú vo vyhovujúcom stave. V obci Bodiná nie sú vy budované chodníky.

Telekomunikácie

Obec Bodiná využíva telekomunikačné služby v takmer každej domácnosti. Obec má pokrytie signálom T-mobile, Orange, O2. Takmer každá domácnosť je pripojená na internet, v obci je zavedený optický internet a obecný úrad má optické pripojenie na internet.

Elektrifikácia a plynofikácia

Elektrická energia

Prenos elektrickej energie v riešenom území sa uskutočňuje prenosovými vedeniami 400 kV a 110 KV ako náhradnou distribučnou sústavou.

Prenosové a distribučné vedenia sú vo vzdušnom prevedení a vyžadujú si ochranné pásmo od krajných vodičov na každú stranu.

– 400 kV	25 m, celková šírka koridoru	74 m
– 220 kV	20 m, celková šírka koridoru	48 m
– 110 kV	15 m, šírka koridoru	37 - 39 m

Pri súbehu viacerých vedení šírka koridoru je závislá od počtu a druhu vedenia. Ochranné pásmo sa nepriaznivo prejavuje v zalesnenom území, kde dochádza k likvidácii porastu. Vo svojom dôsledku to často vedie nielen k porušeniu krajinných hodnôt, ale aj ekologických systémov. Preto je potrebné venovať zvýšenú prenosovú schopnosť, zabezpečiť zdvojením vodičov na jestvujúcich vedeniach.

Plynofikácia

Obec Bodiná je plynofikovaná od roku 2002 a pripojených je 95% domácností. Stav plynofikácie územia M-SV je daný rozsahom vybudovaných plynárenských zariadení a ich využívania pre dodávku zemného plynu v území obce.

Zásobovanie vodou

Obyvatelia obce Bodiná nie sú zásobovaní vodou z verejného vodovodu, nakoľko nebol doteraz vybudovaný. Jednotlivé domácnosti majú privedenú pitnú vodu z vlastných zdrojov vody, prameňov. Južne od obce sa nachádza sledovaný prameň „Biela voda“, ktorého výdatnosť je dostatočná pre celoobecný vodovod. /min.6,3 max. 39,61/s/. Voda je po zdravotnej stránke vyhovujúca, nevykazuje žiadne chemické ani biologické znečistenie.

Odkanalizovanie a ČOV

Obec Bodiná nemá čističku odpadových vôd ani kanalizáciu, splaškové odpadové vody sú odvádzané do vlastných žump, dažďové odtekajú voľne do terénu. Z dôvodu ochrany podzemných a povrchových vôd územie /CHVO/, je potrebné vybudovať v obci kanalizáciu a ČOV.

Opadové hospodárstvo

Likvidáciu odpadu v obci Bodiná zabezpečuje firma Megawaste, s. r. o. Odpad sa vyváža na skládku TKO Podstránie. Vývoz popolníc sa uskutočňuje 2 x mesačne, vývoz plastov 1 x mesačne, vývoz skla podľa potreby, vývoz

veľkoplošného kontajnera podľa potreby, nebezpečný odpad 2 x ročne a textil 2 x ročne. Triedenie odpadu je zabezpečené kontajnermi na separovaný zber.

7. SWOT analýza mikroregiónu Strážovské vrchy

SILNÉ STRÁNKY

- prevažná väčšina obcí v regióne je plynofikovaná
- poloha v chránenej krajinskej oblasti
- existencia chránených prírodných zaujímavostí v obciach
- starostlivosť o sociálne slabších obyvateľov
- tempo poklesu evidovaných nezamestnaných od roku 2002
- udržiavanie kultúrnych tradícií a ľudových remesiel
- väčšina obcí v mikroregióne má vybudovaný vodovod
- zdravé životné prostredie
- 100% elektrifikácia obcí
- likvidácia a separovanie komunálneho odpadu v obciach
- vidiecky turizmus (poľovníctvo)
- prevažnú väčšinu územia tvoria lesy
- možnosť rekreácie v tichom neporušenom prostredí
- bohatá história obcí
- kvalitné zdroje pitnej vody

SLABÉ STRÁNKY

- absencia služieb v oblasti cestovného ruchu
- slabá občianska vybavenosť
- väčšina obcí v mikroregióne nemá vybudovanú kanalizáciu a ČOV
- niektoré obce nemajú vybudovaný vodovod
- nedostatok informačných služieb v oblasti cestovného ruchu
- nedostatok ubytovacích zariadení v obciach
- chýbajú reštauračné zariadenia a pohostinstiev pre turistov
- málo príležitostí na kultúrne a športové vyžitie pre mladých ľudí a turistických návštevníkov
- slabá starostlivosť o sociálne odkázaných obyvateľov
- nekvalitné povrchy vozoviek
- absencia stavebných pozemkov
- nízka propagácia obce

PRÍLEŽITOSTI

- ochrana vodných zdrojov
- vzhľadom na zalesnenosť, príležitosť na využívanie biomasy
- nové pracovné príležitosti pri ekologických aktivitách
- nové pracovné príležitosti pri rozvoji služieb
- možnosti rozvoja agroturistiky v mikroregióne
- poloha obcí v chránenej krajinnej oblasti
- predpokladaný nárast počtu obyvateľov zlepšenie finančnej situácie obcí
- pôda je poľnohospodársky obrábaná vo všetkých obciach
- rozvojom výstavby zvýšenie počtu obyvateľov

OHROZENIA

- zvyšujúci sa priemerný vek obyvateľov
- zlé hospodárenie v lesoch
- ohrozenie stability lesných ekosystémov
- nesprávne investovanie do cestovného ruchu
- nízke investície v oblasti cestovného ruchu
- málo pracovných príležitostí v obciach

8. Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít.

Zaoberať sa faktormi rozvoja je potrebné, pretože nasledujúce plánovacie obdobie v EÚ (2023-2030) je zamerané na odlišný spôsob používania regionálnych a štrukturálnych financií.

Podľa zverejnenia „Novej finančnej perspektívy“ (z februára 2018), ktorú zverejnila EK, sa vytvorili špeciálne fondy pre oblasti rybolovu, rozvoja vidieka a ochrany životného prostredia. Tieto špeciálne fondy sú spravované oddelene od štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu.

Z uvedeného vyplýva, že na Slovensku bude značná časť oblastí orientovaná na fond rozvoja vidieka. Dôvodom na takúto prognózu je fakt, že väčšina územia Slovenska má vidiecky charakter. Vidiecky charakter územia je zadefinovaný parametrami v Národnom pláne rozvoja vidieka (NPRV), a tiež v Národnom strategickom referenčnom rámci (NSRR).

V súčasnom plánovacom období by mali platiť základné princípy štrukturálnej politiky:

- viacročné programovanie
- partnerstvo
- spolufinancovanie
- hodnotenie
- doplnkovosť

Predpokladá sa intenzívnejšie zapojenie miestnych a regionálnych samospráv, sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií do programovania, implementácie i monitoringu nástrojov regionálnej i štrukturálnej politiky.

Mikroregión Strážovské vrchy má predpoklad pre tieto nasledovné rozvojové faktory.

Faktory rozvoja:

- Územie v časti chránenej krajinnej oblasti
- Udržovanie tradícií a remesiel
- Vidiecky turizmus vo väzbe na lesy a prírodné zaujímavosti
- Zdroje kvalitnej pitnej vody
- Lesy ako zdroj biomasy
- Motokrosový areál

Disparity:

- Nevybudovaná oblasť cestovného ruchu
- Nedostatočné služby obyvateľom a návštevníkom
- Chýbajúca kanalizácia
- Nevyhovujúca dostupnosť obcí v mikroregióne
- Chýbajúca infraštruktúra v obciach
- Ohrozený lesný ekosystém

Disparity sú prvkom v oblasti regionálneho rozvoja, ktorých vplyv by sme sa mali snažiť riešiť predovšetkým pomocou faktorov rozvoja ale i naplánovaním takých cieľov a opatrení, aby sme ich úplne potlačili alebo aspoň do značnej miery obmedzili ich vplyv na prostredie.

9. Stanovenie cieľov

Špecifické ciele rozvoja definujú globálny strategický cieľ za príslušnú prioritnú rozvojovú oblasť. Strategický cieľ je následne rozpracovaný na jednotlivé špecifické ciele rozvoja, na ktoré sú zamerané priority a tie sú zabezpečované príslušnými opatreniami a aktivitami.

9.1 Stanovenie globálneho strategického cieľa

Globálnym cieľom obcí mikroregiónu Strážovské vrchy je ich rozvoj smerom k využitiu prírodných daností a ochrany ekosystému, pri udržateľnom ekonomickom a sociálnom raste. Obce združené v mikroregióne budú orientovať svoj rozvoj do zvýšenia kvality bývania a vybudovania obcí infraštruktúrou ako priestoru vhodného na bývanie pre obyvateľov a tiež pre turistov a dovolenkárov, ktorí zavítajú do tejto oblasti za oddychom prípadne za športovými aktivitami.

Formulácia globálneho strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu a rozvoj ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov a v neposlednom rade aby nedochádzalo v krátkych časových intervaloch k významným zmenám v legislatívnom prostredí.

9.2 Stanovenie špecifických cieľov

Špecifické ciele sa stanovujú na základe faktorov rozvoja a disparít za pomoci prehľadu požiadaviek z regiónu. Táto plánovacia časť predstavuje v sebe stret záujmov na jednej strane plánovacích predpisov ako je nastavenie oblastí podpory zo strany štátu a na druhej strane je to požiadavka od predstaviteľov regiónu na určité oblasti, ktoré región pociťuje ako potrebu riešiť na svojom území.

Keďže nemožno na Slovensku ani náhodou hovoriť o plánovaní smerom zdola nahor, preto pri stanovovaní priorít stanovených na národnej úrovni a požiadaviek vyjadrených regionálnou samosprávou môže dochádzať a častokrát dochádza k diferenciám, ktoré je potrebné preklenúť tak, aby sa čo najviac požiadaviek od zástupcov regionálnej samosprávy dostalo do určenej oblasti pôsobenia eurofondov.

Z uvedeného dôvodu je nanajvýš potrebné poznamenať, že vzájomná superpozícia oboch limitujúcich faktorov je optimálna pre dosiahnutie vytýčených cieľov.

Prvým špecifickým cieľom je do konca r. 2030 orientovať vývoj mikroregiónu k vybudovaniu nevyhnutnej technickej infraštruktúry a služieb v obciach.

Špecifický cieľ určuje cestu k riešeniu disparity v oblasti chýbajúcej infraštruktúry a rovnako k disparite vyjadrujúcej nedostatočné služby obyvateľom obcí a návštevníkom mikroregiónu.

Druhým špecifickým cieľom Mikroregiónu Strážovské vrchy je do konca r. 2030 skvalitniť ochranu prírodných daností a využiť ich intenzívnejšie v prospech obyvateľov mikroregiónu (lesy, pitná voda, prírodné zaujímavosti...).

Tretím špecifickým cieľom je do konca r. 2030 rozvinúť oblasť cestovného ruchu predovšetkým budovaním infraštruktúry cestovného ruchu ale i budovaním služieb v oblasti cestovného ruchu vrátane propagácie a monitorovania jednotlivých opatrení.

10. Stanovenie priorít, opatrení a aktivít Obce Bodiná

K špecifickému cieľu 1 je priradená priorita 1 – **Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry a služieb v obci.**

Táto priorita obsahuje 4 opatrenia 1.1. až 1.4.

Opatrenie 1.1

Podpora dobudovaniu a rekonštrukcie oblasti technickej infraštruktúry. Toto opatrenie obsahuje tri aktivity.

Aktivita 1.1.2

Rekonštrukcia poľných ciest v extraviláne

Opatrenie	1.1 Podpora dobudovaniu a rekonštrukcie oblasti technickej infraštruktúry
Názov projektu	Rekonštrukcia poľných ciest
Zdroj financovania	eurofondy
Predpokladané náklady na investíciu	1 000 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2024-2026
Realizátor	Obec Bodiná

Aktivita 1.1.2

Budovanie a rekonštrukcie miestnych komunikácií

Opatrenie	1.1 Podpora dobudovaniu a rekonštrukcie oblasti technickej infraštruktúry
Názov projektu	Rekonštrukcia miestnych komunikácií
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	80 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2023 - 2025
Realizátor	Obec Bodiná

Aktivita 1.1.3

Vybudovanie obecného vodovodu

Opatrenie	1.1 Podpora dobudovaniu a rekonštrukcie oblasti technickej infraštruktúry
Názov projektu	Vybudovanie obecného vodovodu
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	1 000 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2025-2030
Realizátor	Obec Bodiná

Aktivita 1.1.4

Vodozadržné opatrenia

Opatrenie	1.1 Podpora dobudovaniu a rekonštrukcie oblasti technickej infraštruktúry
Názov projektu	Vybudovanie nádrže na vodu
Zdroj financovania	eurofondy
Predpokladané náklady na investíciu	1 000 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2024-2030
Realizátor	Obec Bodiná

Opatrenie 1.2

Podpora kultúry v obci a skvalitnenie služieb. Toto opatrenie obsahuje dve aktivity.

Aktivita 1.2.1

Rekonštrukcia a vybudovanie obecného rozhlasu

Opatrenie	1.2 Podpora kultúry v obci a skvalitnenie služieb
Názov projektu	Rekonštrukcia obecného rozhlasu
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	80 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2026-2027
Realizátor	Obec Bodiná

Aktivita 1.2.2

Rekonštrukcia budovy obecného úradu

Opatrenie	1.2 Podpora kultúry v obci a skvalitnenie služieb
Názov projektu	Rekonštrukcia obecného úradu
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	300 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2023 - 2027
Realizátor	Obec Bodiná

Opatrenie 1.3

Rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce. Toto opatrenie obsahuje dve aktivity.

Aktivita 1.3.1

Rekonštrukcia budovy bývalej základnej školy

Opatrenie	1.3 Rekonštrukcia základnej školy
Názov projektu	Rekonštrukcia budovy bývalej základnej školy
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	800 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2025-2030
Realizátor	Obec Bodiná

Aktivita 1.3.2

Rekonštrukcia domu smútku

Opatrenie	1.3 Rekonštrukcia základnej školy
Názov projektu	Rekonštrukcia domu smútku
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	800 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2025-2030
Realizátor	Obec Bodiná

K špecifickému cieľu 2 je priradená priorita 2 – Ochrana prírody a využitie existujúceho potenciálu územia mikroregiónu.

Táto priorita obsahuje 2 opatrenia 2.1. až 2.2.

Opatrenie 2.1

Podpora riešeni odpadového hospodárstva. Toto opatrenie obsahuje dve aktivity.

Aktivita 2.1.1

Aktivity súvisiace s riešením všetkých druhov odpadov

Opatrenie	2.1 Podpora riešeni odpadového hospodárstva
Názov projektu	Zberný dvor
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	60 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2024 - 2026
Realizátor	Obec Bodiná

Aktivita 2.1.2

Vybudovanie kanalizácie v obci

Opatrenie	2.1 Podpora riešeni odpadového hospodárstva
Názov projektu	Vybudovanie kanalizácie
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	1 000 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2028
Realizátor	Obec Bodiná

Opatrenie 2.2

Podpora pre priestorové úpravy v obci. Toto opatrenie obsahuje jednu aktivitu.

Aktivita 2.2.1

Vybudovanie a rekonštrukcia obecných priestranstiev, námestia, oddychovej zóny a obecných priestorov

Opatrenie	2.2 Podpora pre priestorové úpravy v obci
Názov projektu	Vybudovanie a rekonštrukcie obecných priestranstiev, námestia, oddychovej zóny a obecných priestorov
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	80 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2023 - 2030
Realizátor	Obec Bodiná

K špecifickému cieľu 3 je priradená priorita 3 – **Cestovný ruch ako rozvoj športových a turistických aktivít na území obce.**

Táto priorita obsahuje 2 opatrenia 3.1. až 3.2.

Opatrenie 3.1

Podpora budovaniu športových areálov. Toto opatrenie obsahuje dve aktivity.

Aktivita 3.1.1

Budovanie a rekonštrukcia detského ihriska

Opatrenie	3.1 Podpora budovaniu športových areálov
Názov projektu	Vybudovanie a osadenie nových prvkov v rámci detského ihriska
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	50 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2025 - 2028
Realizátor	Obec Bodiná

Aktivita 3.1.2

Vybudovanie multifunkčného ihriska a športových areálov

Opatrenie	3.1 Podpora budovaniu športových areálov
Názov projektu	Vybudovanie multifunkčného ihriska
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	80 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2024 - 2026
Realizátor	Obec Bodiná

Opatrenie 3.2

Podpora budovaniu a obnove infraštruktúry cestovného ruchu. Toto opatrenie obsahuje dve aktivity.

Aktivita 3.2.1

Vybudovanie cyklotrasy

Opatrenie	3.2 Podpora budovaniu a obnove infraštruktúry cestovného ruchu
Názov projektu	Cyklotrasy
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	90 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2025-2030
Realizátor	Obec Bodiná

Aktivita 3.2.2

Rozvoj cestovného ruchu (značenie, písomné materiály, a pod.)

Opatrenie	3.2 Podpora budovaniu a obnove infraštruktúry cestovného ruchu
Názov projektu	Informačné a turistické tabule
Zdroj financovania	eurofondy, štátny rozpočet, obec
Predpokladané náklady na investíciu	30 000 eur
Očakávaný termín realizácie	2025-2030
Realizátor	Obec Bodiná

ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie priorít a opatrení rozvoja Obce Bodiná. Prvou časťou dokumentu je analýza z hľadiska prírodných a socioekonomických faktorov daného územia. Prvá časť nám poslúžila k definovaniu silných a slabých stránok obce. Ukázala nám príležitosti, ale naopak aj ohrozenia, s ktorými obec môže počítať. Základom druhej časti sa stala tvorba vízie obce ako bude vyzerat' v roku 2030. K dosiahnutiu tejto vízie bolo potrebné vytvoriť hlavný strategický cieľ obce. Pre dosiahnutie tohto cieľa bolo potrebné definovať základne prioritné oblasti rozvoja obce.

V obci sme stanovili hlavné prioritné oblasti, ktoré obsahujú ciele a opatrenia obce. Tieto ciele a opatrenia je potrebné plniť pre dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja obce. Výsledkom týchto opatrení je samotný akčný plán, kde sú jednotlivé projekty.

V obci je potrebné zlepšiť tvorbu projektov, najmä za pomoci finančných prostriedkov Európskej únie. Dôležitým bodom pri hodnotení plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je monitorovanie. Podľa časového harmonogramu jednotlivých projektov je vypracovaný aj harmonogram monitorovania. Tento harmonogram je potrebné dodržiavať.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie strategického cieľa bude závisieť od mnohých faktorov a to najmä od úspešnosti získania finančných prostriedkov na dané opatrenia.

Schválený PHSR je otvorený dokument, ktorý môže byť doplnený o nové opatrenia. Niektoré opatrenia nemusia byť vykonané pre dôležitosť iných opatrení v danom čase.

Spracovateľ: Marcela Filová, starostka obce